

prírodoveda

PREKLADOVÝ SLOVNÍK ZÁKLADNÝCH POJMOV PRE ZŠ

PRÍRODOVEDA / PRIRODA I DRUŠTVO

slovensko-srbský/slovačko-srpski

Zostavovatelia

PaedDr. Gyöngyi Ledneczka, PhD., PhDr. Janka Pířsová, PhD.

Preklad

Ing. Mgr. Rastislav Popović

Recenzenti

Mgr. Peter Gregorík, PhD., PhDr. Jitka Maříková Tůmová

Grafická úprava

Ing. Gabriela Némethová

Návrh obálky a ilustrácie

Margo Uralskaia

Materiál je intelektuálnym výstupom projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý bol financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+

Podpora Európskej komisie, na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Vydal: © Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 831 03 Bratislava

Rok vydania: 2021

ISBN 978-80-8118-252-5

EAN 9788081182525

B

babôčka pávooká dnevni paunovac
baktéria baktérie bakterija
bažant obyčajný obični fazan
bezstavovec bezstavovce beskičmenjak
bicykel bicykle bicikl
bleduľa jarná proleční dremovac
blesk blesky munja
bobor vodný evropski dabar
bocian biely bela roda
bod body tačka
 pevný bod évrsta tačka
borovica lesná beli bor
brada brady brada
buk lesný evropska bukva
búrka búrky bura
bylina byliny biljka

C

cesta cesty put
 svahové cesty lokalni ne kategorisani
 putevi
cicavec cicavce sisar
cieva cievy arterija

Č

čakanka obyčajná cikorija
čelo čelá čelo
členok členky članok
človek ľudia čovek
čmel' zemný zemni bumbar
črevo črevá crevo
črievičník papučkový gospina papučica

D/Ď

d'alekohľ'ad d'alekohľ'ady dvogled
d'atelina lúčna crvena detelina
dážď' dažde kiša
dážď'ovka zemná kišna glista
detstvo detinjstvo
diviak lesný evroazijska divlja svinja
dlaň dlane dlan
dospelosť' punoletstvo

drozd čierny kos
druh druhy vrsta
družica družice satelit
dub letný hrast lužnjak
dúha dúhy duga
dúška materina materina dušica
 dýchacia sústava ↗ **sústava**
dýchanie disanje
dýchať' dýcha dýchajú' nedok. disati

E

energia energie energija

F

fáza Mesiaca faza Meseca
fazuľa obyčajná pasulj
fotografia fotografie fotografija
fúzy obyč. mn. brkovi

H

hlava hlavy glava
hltan hltany ždrelo
hmla hmly magla
hmotnosť' težina
hmyz hromad. insekti
hodiny pomn. časovník
hojdačka hojdačky ljuľjaška
hrab obyčajný brezin grab
hraboš poľný poljska voluharica
hrdlo hrdlá grlo
hrtan hrtany grkljan
hrudník hrudníky grudni koš
huba huby pečurka
 jedlé huby jestive pečurke
 jedovaté huby otrovne pečurke
 nejedlé huby neožive pečurke
húsenica húsenice gusenica
hvezdáreň hvezdárne astronomska
 opservatorija
hviezda hviezdy zvezda

CH

chodidlo chodidlá stopalo

choroba *choroby* bolesť
chrbát *chrby* leđa
chrček poľný evropski hrčák
chvost *chvosty* rep

I

infekcia *infekcie* infekcija
 kvapôčková infekcia kapľajčná
 infekcija

J

jasno prisl. vedro
jašterica múrová zidni gušter
jazyk *jazyky* jazyk
jed *jedy* otrov
jeleň lesný obični jelen
jelša lepkavá crna jova
jež tmavý evropski jež
Jupiter Jupiter

K

kačica divá divlja patka
kapor obyčajný šaran
kapsička pastierska biljka hoću-neću
kašeľ kašalj
 suchý kašeľ? suv kašalj
 vlhký kašeľ? vlašzan kašalj
ker *kry* grm
kladka *kladky* kotur
 pevná kladka nepomični kotur
 stavebná kladka građevinska koturača
 voľná kladka pomični kotur
kladkostroj *kladkostroje* koturaljka
kíľ *kľby* zglob
kliešť obyčajný obični krpelj
kliešte pomn. klešta
klin *kliny* klin
kľučka *kľučky* kvaka
kmeň *kmene* stablo
kolená *kolená* koleno
koleso *kolesá* točák
 ozubené koleso zupčanik
kolobeh vody v prírode kruženje vode
 u prírodi

komár piskľavý običan komarac
kompas *kompasy* kompas
konár *konáre* grana
končatina *končatiny* ekstremitet
 dolná končatina donji ekstremitet
 horná končatina gornji ekstremitet
 predná končatina prednji ekstremitet
 zadná končatina zadnji ekstremitet
konečník *konečníky* rektum
koník lúčny skakavac
koreň *korene* koren
koruna *koruny* krošnja
kosť *kosti* kost
kov *kovy* metal
králik divý divlji kunič
krídlo *krídla* krilo
križiak obyčajný pauk krstaš
krt obyčajný obična krtica
krv krv
krvinka *krvinky* krvno zrnce
 biele krvinky bela krvna zrnca
 červené krvinky crvena krvna zrnca
krvné doštičky krvne pločice
krvné skupiny krvne grupe
krvný obeh krvotok
kukla *kukly* lutka
kvasinka *kvasinky* gljivica
kvet *kvety* cvet
kyslík *kyslíky* kiseonik

L/L'

labuť *veľká* labud grbac
ľad *ľady* led
ľadovec *ľadovce* lednik
laket' *lakte* lakat
lanovka *lanovky* žičara
lastovička *obyčajná* seoska lasta
látka *látky* materija
 kvapalná látka tečne supstance
 plynné látky gasovite supstance
 stavebné látky građevinski materijali
 tuhé látky čvste supstance
lekno biele beli lokvanj
les *lesy* šuma
lice *lica* obraz

liečivo *liečivá* lek
lipa malolistá sitnolista lipa
lipnica lúčna prava livadarka
list *listy* list
líška hrdzavá červená lisica
lúka lúky livada
lýtko lýtka list

M

mačka domáca domáca mačka
magnet *magnety* magnet
magnetické pole magnetno polje
Mars Mars
medveď *hnedý mrki* medveď
mechanická vrtačka mehanička bušilica
meranie *merania* merenje
merat' *meria merajú* nedok. meriti
Merkúr Merkur
Mesiac mesec
mesiac *mesiace* Mesec
mlyn *mlyny* mlin
 veterný mlyn vetrenjača
 vodný mlyn vodenica
moč mokrača
močová rúra uretra
močovod *močovody* mokračovod, ureter
močový mechúr mokračna bešika
myš poľná poljski miš

N

nadľahčovanie telies vo vode sila
 potiska koja deluje na telo u vodi
naklonená rovina kosa ravan
Neptún Neptun
nevádza poľná njivski različak
noha *nohy* noga
nos *nosy* nos
nosová dutina nosná šupljina
nov mlad mesec
nožnice pomn. makaze

O

obezita gojaznosť
objem *objemy* zapremina

oblička obličky bubreg
obočie obočia obrve
obojživelník *obojživelníky* vodozemec
odvar *odvary* odvarak
ochorenie *ochorenia* obolenje
oko oči oko
orgán *orgány* orgulje
organizmus *organizmy* organizam
Orion Orion
oxid uhličitý uhljen-dioksid
ozubnica *ozubnice* zupčana železnica

P

páčidlo páčidlá pajser
pagaštan konský divlji kesten
páka páky poluga
para *pary* para
pažerák *pažeráky* jednjak
päta päty peta
pečeň *pečene* jetra
pera *pery* usna
perie hromad. perje
pitný režim režim primanja tečnosti
planéta *planéty* planeta
plaz *plazy* gmizavac
plece *plecia* rame
pleseň *plesne* plesan, buď
plesnivec alpínsky runolist
plod *plody* plod
plodina *plodiny* kultura
 poľné plodiny ratarske kulture
plúca pomn. plučia
pluh *pluhy* plug
plutva *plutvy* peraje
počasie vreme
počatie *počatia* začatie
pole *polia* polje
polojasno prísl. poluoblačno
posilňovacie stroje oprema za jačanje
 mišiča
potenie znojenie
potrava *potravy* hrana
potravinová pyramída prehrambena
 pyramida
potravové reťazce lanci ishrane

potravové siete mreže prehrane
pôda *pôdy* zemlja
pôrod *pôrody* poroďaj
predkolenie *predkolenia* potkolenica
predlaktie *predlaktia* podlaktica
predmet *predmety* predmet
 neplávajúce predmety predmeti koji
 ne plutaju
 plávajúce predmety plutajúci predmeti
pŕhl'ava (žihl'ava) *dvojomá* obična
 kopriva
prieduška *priedušky* bronhija
priedušnica *priedušnice* dušnik
príroda priroda
prst *prsty* prst
 prúdenie vzduchu cirkulacija vazduha
pšenica *ozimná* pšenica
púpava *lekárska* maslačák

R

rameno *ramená* rame
rastlina *rastliny* biljka
 jedovaté rastliny otravne biljke
 liečivé rastliny lekovite biljke
rebriček obyčajný hajdučka trava
rebro *rebrá* rebro
repa *cukrová* šećerna repa
repík *lekársky* cigeričnjak
riasy obyč. mn. trepavice
rosa *rosy* rosa
 rovnoramenné váhy ravnokrake vage
 rozmnožovacia sústava ↗ **sústava**
rozmnožovanie rozmnožavanje,
 reprodukcija
rozmnožovanie človeka ljudsko
 rozmnožavanje
rozmnožovať sa *rozmnožuje rozmnožujú*
 nedok. rozmnožavati se
rozpúšťanie rastvaranje
ruka *ruky* ruka
rumanček roľný kamilica
ryba *ryby* riba
rys ostrovid obični ris

S

salamandra škvrnitá šareni daždevnjak
Saturn Saturn
sekera *sekery* sekira
skokan *hnedý* livadska žaba
skorocel *kopijovitý* muška bokvica
skrutka *skrutky* šraf
skupenstvo *skupenstvá* agregatno stanje
 premeny skupenstva promene
 agregatnog stanja
slimák záhradný vinogradski puž
slnčná sústava sunčev sistem
Slnko Sunce
smrt' smrt
sneg sneg
sojka *obyčajná* sojka
sokol *sťahovavý* sivi soko
sova *lesná* šumska sova
spln *splny* pun mesec
spoločenstvo rastlín biljna zajednica
spoločenstvo živočíchov životinjska
 zajednica
srdce *srdcia* srce
 srdcovo-cievna sústava ↗ **sústava**
 srdcový tep ↗ **tep**
srst' *srsti* dlaka
staroba starost
 stavba tela struktura tela
stehno *stehná* but
stonka *stonky* stabljika
strom *stromy* drvo
súhvezdie *súhvezdia* sazvezžde
súkolesie *súkolesia* sistem zupčanika
sústava *sústavy* sistem
 dýchacia sústava sistem organa za
 disanje
rozmnožovacia sústava reprodukativni
 sistem
srdcovo-cievna sústava cirkulatorni
 sistem
tráviaca sústava sistem organa
 za varenje
sval *svaly* mišić
sýkorka veľká velika senica

Š

šalvia *lúčna* pitomi pelim
škrečok poľný evropski hrčak
šťuka *obyčajná* evropska štika
šupina *šupiny* krljušt

T

tehotenstvo *tehotenstvá* trudnoća
telo *telá* telo
 ľudské **telo** ľudsko telo
tep *tepy* puls
 srdcový **tep** srčani puls
teplo *teplá* toplota
teplomer *teplomery* termometar
teplota *teploty* temperatura
 telesná **teplota** telesna temperatura
 teplota **prostredia** temperatura sredine
tkanivo *tkanivá* tkivo
topenie topljenje
trávenie varenje
 tráviaca sústava ↗ **sústava**
trst' *obyčajná* obična trska
trup *trupy* trup
tuhnutie stvrdnjavanje
tvár *tváre* lice
tykadlo *tykadlá* pipak

U/Ú

ucho *uši* uvo
Urán Uran
ústa pomn. usta
 ústna **dutina** usna duplja
ušnica *ušnice* ušna školjka
užovka *obyčajná* belouška, barska zmija

V

vajce *vajcia* jaje
vánok *vánky* vetrič, lahor
vážka *obyčajná* vilin konjic
včela *medonosná* medonosna
 Veľký **voz** Velika kola
Venuša Venera
veslo *veslá* veslo

vesmír svemir
veverica *stromová* evropska veverica
viator *vetry* vetar
víchrica *víchrice* oluja
vitamín *vitamíny* vitamin
vlas *vlasý* kosa
vlk dravý sivi vuk
voda *vody* voda
vodné zdroje izvori vode
vřba *biela* bela vrba
vretenica *obyčajná* šarka
vták *vtáky* ptica
vydra *riečna* rečna vidra
vylučovanie lučenje
výluh *výluhy* ced
vyparovanie isparavanje
vzduch vazduh

Z

zajac poľný obični zec
zamračené tmurno
zápästie *zápästia* zapešće
zdravie zdravlje
Zem Zemlja
zima *zimy* zima
zobák *zobáky* kljun
zrážky mn. č. padavine
zub *zuby* zub
zvierá *zvieratá* životinja
zvonček konárístý široki zvončič

Ž

žalúdok *žalúdky* želudac, stomak
žiabre pomn. škrge
žila *žily* vena
živina *živiny* hrana, nutricijent
živočích *živočichy* životinja
 živočích **bez vnútornej kostry**
 životinje bez unutrašnjeg kostura
životný cyklus rastlín životni ciklus
 biljaka
žubrienka *žubrienky* punoglavac